

СУЧАСНІ ПИТАННЯ НОРМУВАННЯ ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЛЯ БУДІВНИЦТВА АВТОМОБІЛЬНИХ ДОРІГ В УКРАЇНІ

Новаковська І.,

д.е.н., доцент
завідувач кафедри землеустрою та кадастру
Національний авіаційний Університет

Іщенко Н.

старший викладач
старший викладач кафедри землеустрою та кадастру
Національний авіаційний Університет

Сучасне реформування транспортної галузі України відбувається у відповідності з Європейськими стандартами та вимогами. Що вимагає реконструкції існуючих та будівництва нових автомобільних доріг країни, а також спорудження необхідних об'єктів дорожнього господарства, що потребує розробки відповідної проектно - технічної документації та процедури її узгодження з власниками землі і землекористувачами. Все це в певній мірі ускладнює та стримує процес відведення земельних ділянок і не дає можливості вчасно приступити до їх використання. Тому питання нормування відведення земельних ділянок для будівництва автомобільних доріг потребують врегулювання їх на законодавчому рівні [7].

Переважає більшість нормативів у законодавстві України є документами в галузі будівництва, обсяг використання землі, в яких трактується, як нормування площі земельних ділянок, що відводяться для певних потреб.

Відповідно до статті 71 Земельного кодексу України [4] землі для будівництва автомобільних доріг відносяться до земель дорожнього господарства, а визначення орієнтовного розміру земельної ділянки для розміщення об'єктів дорожнього господарства проводиться згідно наступних Державних будівельних норм та Національного стандарту:

- ДБН В.2.3-4:2015 Споруди транспорту. Автомобільні дороги. Частина І. Проектування. Частина ІІ. Будівництво [1];
- ДСТУ Б В.2.3-33:2016 Автомобільні дороги. Визначення меж смуг відведення [3];
- ДБН В.2.3-5:2018. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів [2].

Нормуванню відведення земельних ділянок для будівництва автомобільних доріг передує значний комплекс робіт, що складається із законодавчих, юридичних, управлінських, проектних та технічних процедур.

До основних сучасних проблем будівництва автомобільних доріг відносяться наступні:

1. неузгодженість юридичних норм та управлінських рішень призводить до великих складнощів у відведенні земельних ділянок для потреб автомобільної галузі. Слід зауважити, що мова йде не про одну-дві земельні ділянки в межах однієї адміністративно-територіальної одиниці (села, селища, району), а про десятки-сотні земельних ділянок в межах однієї або кількох областей, оскільки будівництво нових автомобільних доріг потребує значних площ;

2. питання оформлення права користування земельними ділянками під існуючими автомобільними дорогами;

2.1 накладка меж земельних ділянок, переданих у приватну власність та наданих у користування чи оренду фізичним та юридичним особам на земельні ділянки, що знаходяться в смугах відведення автомобільних доріг;

2.2 більшість із наявних державних актів на право постійного користування земельними ділянками були виготовлені в кінці 1990-х – на початку 2000-х років на шляхово-будівельні організації і підприємства, адміністрації автомобільних доріг, яких на сьогодні не існує;

2.3 відсутність кадастрових номерів земельних ділянок, як наслідок в автоматизованій базі державного земельного кадастру відсутні відомості про такі земельні ділянки дорожнього господарства. Відтак, в процесі відведення суміжних з смугами відведення автомобільних доріг земельних ділянок фізичним та юридичним особам землевпорядні організації часто припускаються помилок, розміщуючи такі земельні ділянки в межах смуг відведення автомобільних доріг, або не враховуючи їх межі.

2.4 складність відновлення та встановлення в натурі (на місцевості) меж земельних ділянок під об'єктами дорожнього господарства на підставі виданих державних актів. Це пояснюється випадками відсутності координат в землевпорядній документації [6].

Чинне законодавство застосовує поняття «нормування», як засіб регулювання земельних відносин. Нормування відведення земельних ділянок передбачає використання природних ресурсів, збереження продуктивності земель, забезпечення раціонального використання та екологічної безпеки, яке повинно запобігти необґрунтованому виведенню землі із пріоритетних видів використання [5].

Сучасні проблеми нормування відведення земельних ділянок для будівництва автомобільних доріг, які на сьогодні є досить важливими - це результат недосконалості земельного законодавства. Державні будівельні норми, якими керуються при проектуванні та будівництві автомобільних доріг, відведення земельних ділянок потребують доповнень та корегувань шляхом внесення змін до нормативно-правових актів, а також надали б можливість формування нового інституціонального середовища транспортної галузі, яка є однією із провідних галузей економіки України.

Список літератури

1. ДБН В.2.3-4:2015 Автомобільні дороги Частина I. Проектування Частина II. Будівництво База даних «Законодавство України» /ВР України – URL: <http://kbu.org.ua/assets/app/documents/dbn2/74.1.%20ДБН%20В.2.3-4~2015>.

2. ДБН В.2.3-5:2018. Споруди транспорту. Вулиці та дороги населених пунктів. База даних «Законодавство України» /ВР України – URL: [http://kbu.org.ua/assets/app/documents/75\(1\).1.%20%D0%94%D0%91%D0%9D%20%D0%92.2.3-5-pdf](http://kbu.org.ua/assets/app/documents/75(1).1.%20%D0%94%D0%91%D0%9D%20%D0%92.2.3-5-pdf)

3. ДСТУ Б В.2.3-33:2016 Автомобільні дороги. Визначення меж смуг відведення. База даних «Законодавство України» /ВР України – URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=70728

Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III // Законодавство України / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>

5. Іщенко Н.Ф., Каплінська А.О. Нормування відведення земельних ділянок та набуття сервітутного користування земельними ділянками. Сучасні технології землеустрою, кадастру та управління земельними ресурсами: зб. матеріалів доп. учасн. IV Всеукр. наук- практ. конф. Київ, 2018. С. 52–54.

6. Новаковська І.О., Іщенко Н.Ф. Проблеми відведення та використання земель для потреб дорожнього господарства. *Сучасні питання економіки і права*. 2017. № 1–2(5–6). С. 135–144.

7. Новаковська І.О., Стецюк М.П., Іщенко Н.Ф. Сучасний стан відведення земельних ділянок для потреб автомобільного транспорту. *Сучасні питання економіки і права*. 2019. № 1(9). С. 126–134.